

قربانیانی که صدایشان کمتر شنیده می‌شود

به بهانه روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان نگاهی انداخته‌ایم به لایحه «صیانت، کرامت و تأمین امنیت بانوان در برابر خشونت» که امسال به‌اجرای‌اشدن نزدیک‌تر شده و نکات مثبتی دارد

ترکس عزیزی | روزنامه‌نگار

وقتی حرف از خشونت علیه زنان به میان می‌آید، هر کسی ممکن است رفتارها یا برخوردهایی را به‌خاطر بیاورد؛ از خشونت جسمی تا بد‌دهنی، از توهین تا ایجاد محدودیت‌های شدید و ... واقعیت این است که در باره مصادیق خشونت علیه زنان، هنوز اتفاق نظر جامعی وجود نداشته و همین در برخی مواقع کار را دشوار کرده است. اما هر چه هست خوشبختانه در بخش‌هایی اتفاق نظر بین فرهیختگان، قانون‌گذاران و البته عموم مردم در حال شکل‌گیری است. سال ۹۸ از نظر مبارزه با خشونت علیه زنان تا به این جاسالی خاص بوده‌است؛ چرا که بالاخره بعد از چندین سال انتظار، کارروی لایحه صیانت، کرامت و تأمین امنیت بانوان در برابر خشونت از سوی قوه قضاییه نهایی و این لایحه اواخر شهریور امسال برای دولت ارسال شد. هر چند برای اجرایی‌شدن این لایحه هنوز باید سیور بود اما به هر صورت تدوین این لایحه به‌عنوان قدم اول، مهم و قابل‌تأمل است. دوشنبه این هفته یعنی امروز به‌نام روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان نام‌گذاری شده است. به این مناسبت به سراغ این لایحه‌رفته و بخش‌انواع جرایم علیه زنان را به‌صورتی مختصر مرور کرده‌ایم. در کنار آن به برخی انواع خشونت که بسیار مغفول است، اشاره‌ای داشته‌ایم. در نهایت هم چهار توصیه به زنان داریم تا به کمک آن بتوانند میزان رفتارهای خشن درباره خود را کاهش دهند.

لایحه‌ای که لازم است هر زنی آن را بخواند

لایحه «صیانت، کرامت و تأمین امنیت بانوان در برابر خشونت» شهریور امسال یک قدم به تصویب و اجرایی‌شدن نزدیک‌تر شد اما چرا باید این موضوع را اتفاقی خوب در نظر بگیریم؟

شهریور امسال، بالاخره لایحه «صیانت، کرامت و تأمین امنیت بانوان در برابر خشونت»، از قوه قضاییه به دولت فرستاده شد. لایحه‌ای که اکنون می‌توانیم آن را جزو نهایی‌ترین ایده‌ها در زمینه حمایت از زنان در برابر خشونت در نظر بگیریم. هر چند این لایحه تا تبدیل به قانون شود، مسیر نسبتاً طولانی در پیش دارد و ممکن است تا به مرحله اجرا برسد، لازم باشد دست کم تا سال ۹۹ صبر کنیم اما هر چه هست این لایحه نکات مثبتی دارد که خوب است همه به آن نگاهی بینند یا یم.

از انواع خشونت است که این روزها روان‌شناسان توجه زیادی به آن دارند. خوشبختانه در این لایحه، این موضوع در بحث جرایم علیه حیثیت معنوی و روانی تا حد خوبی دیده شده است. نکته قابل توجه در این بخش جدید ارتباطی مانند بستر اینترنت به منظور مزاحمت برای بانوان و ابراز خشونت کلامی به آن‌ها نیز دیده شده است. در این خصوص ارسال پیام‌های مستهجن برای زنان یا پیام‌های نامتعارف هم قابلیت پیگیری حقوقی توسط زنان را دارد. از سویی تهدید زنان به قتل یا ضرر جسمی، عرضی یا مالی، تهدید به افشای سر و پخش بدون اجازه تصاویر زنان یا عکس‌ها و فیلم‌های خانوادگی و خصوصی، همه از جمله مواردی است که به‌عنوان جرم دیده شده‌است. البته هم اکنون نیز زنان امکان شکایت از افراد بابت پخش بدون اجازه و عکس و فیلم را دارند. نکته مثبت دیگر در این لایحه، اشاره به رفتار همسر در این بخش است. در تبصره ماده ۳۶ این بخش آمده است: «هر کس همسر خود را به‌طور مکرر تحقیر کند به یکی از مجازات‌های درجه هفت محکوم می‌گردد». هر چند آوردن قید «به‌طور مکرر» در این بند می‌تواند بحث‌هایی را به دنبال داشته باشد اما توجه به این نکته مهم که مردان حق هر برخوردی را با همسران خود ندارند، نکته مثبتی است که لازم است هم مردان و هم حتی خودزنان به آن توجه داشته باشند.

خشونت‌های پنهان علیه زنان

هنوز هم در خصوص برخی از انواع خشونت‌ها علیه زنان، کمتر صحبت شده و زنان حمایت کمتری برای دفاع از حقوق خود در این زمینه دارند

البته این منابع مالی، گاهی منابع مشترک خانواده است و گاهی پول و دارایی خود زن. چند مثال زیر می‌تواند منظور از خشونت مالی را روشن‌تر کند: پدری که به دختر نوجوان یا جوانش اجازه خرج کردن بدون دخالت مستقیم خودش را ولو به میزان اندکی نمی‌دهد، همسری که ارشرسیده به‌زنش راتصاحب کرده و اجازه نمی‌دهد او برای آن تصمیم بگیرد، زن شاغلی که ناچار است هر ماه تمام درآمد خود را به حساب همسرش واریز و طی ماه‌تها با اجازه و تأیید همسر خرج کند، زنی که برای درمان بیماری نیاز به پول دارد اما همسر یا پدرش با وجود توان مالی در این زمینه تعلل می‌کند و ... استفاده از ابزار توان مالی برای تحت فشار گذاشتن زنان، یکی از روش‌های قدیمی برای اعمال نظروادار کردن زنان برای همراهی است. شاید اگر زنان آگاهی بیشتری از حقوق خود در این زمینه داشتند و البته قانون نیز حمایت صریح‌تری از زنان در این خصوص می‌کرد، زنان کمتری قربانی این سبک خشونت می‌شدند.

رفتارهایی آزاردهنده در اماکن عمومی

در مبحث سوم جرایم، این لایحه به موضوع جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی پرداخته است. تمرکز اصلی این بخش بر رابطه جنسی اجباری بازن، پیشنهاد رابطه یا درخواست رابطه است. نکته مثبت این که اگر پیشنهاد یا درخواست رابطه در محیط کار به زن داده شود، حق زن برای پیگیری ماجرا دیده شده است اما شاید یکی از فراگیرترین موارد در این بخش، ماده ۵۰ این مبحث باشد. آن‌جا که تدوین‌کنندگان لایحه آورده‌اند: «هر گاه در اماکن عمومی مردی عمدأ بدن خود را به بدن زنی بزند یا به هر نحو باوی تماس ایجاد کند به شلاق درجه هشت محکوم می‌گردد.»

خشونت علیه زنان در خانه و محل کار

هر چند پیگیری خشونت جسمی و خشونت روانی از سوی اعضای خانواده، طبق موادی که پیش از این اشاره شده در این لایحه دیده شده است اما جدای از آن، در مبحث چهارم این لایحه به موضوع جرایم علیه حقوق و تکالیف خانواده پرداخته شده است. طبق مواد این مبحث «از دواج و طلاق اجباری» زنان ممنوع است و کسی که مرتکب این موضوع شود(پدر، مادر یا هر فرد دیگری) به حبس یا جریمه نقدی محکوم خواهد شد. نکته دیگری که در این بخش آمده مربوط به زنان شاغل است. این که در محیط‌های کاری، کارفرما حق تعیین تکلیف برای ازدواج یا بارداری زنان شاغل را ندارد و نمی‌تواند به واسطه مواردی چون بچه‌دار شدن، زن را از حقوق قانونی خود در محیط کار محروم کند. البته واقعیت این است که بحث حمایت از زنان شاغل، موضوعی است که هنوز جای کار بسیاری دارد و اختصاص چند ماده به آن کفایت نمی‌کند. کلام پایانی آن که هر چند انتقادهایی به این لایحه وارد است اما غالب متخصصان معتقدند تصویب و اجرایی‌شدن این لایحه می‌تواند قدم مثبت قابل توجهی برای تحقق حقوق زنان باشد و از بخشی از رفتارهای خشن علیه زنان به خوبی پیشگیری کند.

به خشونت نه بگویید!

به‌عنوان یک خانم می‌توانید با توجه به این ۴ نکته، خشونت علیه خودتان را به کمترین میزان ممکن برسانید

خشونت علیه زنان، به هر شکلی که باشد و یا هر توجیهی که همراه شود، محکوم است اما واقعیت این است که محکوم کردن این رفتارهای ناپسند در بسیاری از مواقع نمی‌تواند مانع تکرار آن شود. به راستی اگر قرار به توقف این رفتارها از سوی زنان باشد، آن‌ها باید به چه نکاتی توجه داشته باشند؟

مهارت برای درآمدزایی، گسترش دایره روابط اجتماعی، تقویت مهارت‌های اجتماعی و ... می‌تواند به زنان کمک کند تا گزینه‌های جدیدی برای خود تعریف و امکان بیرون آمدن از روابط پرآسیب را در زمانی کوتاه‌تر فراهم کنند.

سکوت نکنید

شکایت از دیگران بابت رفتارهای آزاردهنده، یکی دیگر از موضوعاتی است که به صورت معمول با اکراه زیادی از سوی زنان صورت می‌گیرد. آن‌ها می‌ترسند نتوانند شکایت خود را اثبات کنند، متحمل بدرفتاری مضاعف شوند و تنها هزینه زیادی روی دست‌شان بماند و شکایت، آورده‌ای برایشان نداشته باشد. اگر شما هم چنین دغدغه‌هایی دارید، شاید بهتر باشد از موارد کم‌هزینه‌تر آغاز کنید. به‌عنوان مثال اگر در فضای شبکه‌های اجتماعی به شما توهین شده، موضوع را در همان شبکه اجتماعی گزارش دهید. اگر در فضایی مانند مترو یا اتوبوس هدف بدرفتاری قرار گرفته‌اید، به مسئول بخش مراجعه کنید و رفتار فرد خاطی را گزارش دهید. اگر در محیط کار قربانی بدرفتاری یکی از همکاران شده‌اید، برای مدیر خود نامه بنویسید و وضعیت را شرح دهید. اگر در خانه قربانی خشونت همسر خود هستید با شماره اورژانس اجتماعی (۱۲۳) تماس بگیرید و از آن‌ها کمک بخواهید. این رفتارها هیچ کدام به منزله شکایت حقوقی نیست اما تمرین خوبی برای دفاع

از حقوق شماست و به شما کمک می‌کند تا در زمان لازم بتوانید اقدام قانونی موردنیاز را به عنوان یک گزینه در نظر داشته باشید.

درباره حقوق خود اطلاعات کسب کنید

تا چند دهه قبل این که پدری برای ازدواج دخترش تصمیم بگیرد و حتی به عنوان ازدواج ناشی از خون‌بس او را به خانواده دیگری بدهد، امری شایع بود. اما حالا آرام آرام این موضوع در حال جا افتادن است که ازدواج یا طلاق اجباری، ممنوع است و خود دختر باید برای زندگی‌اش تصمیم بگیرد. اگر شما به عنوان یک زن تا به حال روی موضوع حقوق خود دقیق نشده‌اید، پیشنهاد اولیه ما مطالعه این پرونده و در کنار آن لایحه پیشنهادی قوه قضاییه در این زمینه است.

روی مهارت‌های ارتباطی خود کار کنید

این مشکل بسیاری از زنان است که با وجود آگاهی از حقوق خود، توان ایستادگی در برابر خشونت را ندارند. در این بین بسیاری جرئت مخالفت هم ندار و می‌ترسند در صورت مخالفت، آسیب بیشتری ببینند یا این که در عین حال که قربانی ماجرا هستند، باز هم محکوم شوند. هر چند برای حل مشکلاتی چون محکوم شدن قربانی یا پیشگیری از برخوردهای نادرست دیگران، نیاز به فرهنگ سازی گسترده داریم اما یادتان باشد در بسیاری از مواقع، آشنایی با مهارت بیان جرئت‌مندانه می‌تواند به شما کمک کند تا از حقوق خود به شکل کارآمدتری دفاع کنید.

خود را توانمند سازید

بسیاری از زنان قربانی خشونت، ناچار از ماندن در روابط آسیب‌زای خود هستند. این واقعیت تلخی است که پیدا کردن راه چاره برای آن نیز چندان آسان نیست. زنی که ناچار به تحمل شوهر بددهن و غیر قابل اصلاح خود است چون امکان جدا شدن ندارد، زنی که بدرفتاری کارفرما را تحمل می‌کند چون نیاز به آن شغل دارد و ... در شرایطی از این دست، کسب

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۴ آذر ۱۳۹۸
۲۷ ربیع الاول ۱۴۴۱
۲۵ نوامبر ۲۰۱۹
شماره ۲۰۲۵۰

۱۴۷۱

چند توصیه به پشت‌میز نشین‌ها

نشستن طولانی مدت و خیره شدن به صفحه رایانه پیامدهای ناگواری به همراه دارد که باید از آن‌ها پیشگیری کنید

۲

آن چه درباره نمکدان «ادیسون» و جوراب «اینشتین» نمی‌دانید!

بعضی نوابغ یک سری عادت‌های عجیب در سبک زندگی‌شان داشتند ...

۳

خطره‌های بامزه خانومانه

در ستون «بانوان»

۳

داستان «نقطه گمشده»

برای کودکان

۴

